

УДК 81.111:81'37:81'27
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2024-2-4>

ПОЛІАСПЕКТНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЇ АВСТРАЛІЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВАРІАНТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Полєжаєв Ю. Г.

*кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Національний університет «Запорізька політехніка»
вул. Університетська, 66, Запоріжжя, Україна
orcid.org/0000-0001-9160-6945
yuriy.brikrio@gmail.com*

Ключові слова:

*австралійський національний
варіант англійської мови,
знак культури, структурно-
семантичний і комунікативно-
прагматичний аспекти,
полідискурсивність,
фразеологія.*

Статтю присвячено принципам аналізу й опису фразеології національної мови в комунікативно-прагматичному аспекті. На прикладі фразеології австралійського національного варіанту англійської мови продемонстровано структурно-семантичні особливості та комунікативну ефективність фразеологічних одиниць. Переконливо доведено, що розкриття функційного потенціалу фразеологізмів неможливо без комплексного дослідження з урахуванням системного, лінгвокультурологічного, когнітивного, комунікативного та прагматичного аспектів. У статті обґрунтовано принципи, визначено методи й запропоновано алгоритм аналізу фразеологізмів. Запропонований підхід до вивчення фразеологізмів солідаризується з традиційним поглядом на фразеологічні одиниці як усталені багатокomпонентні сполучення, відтворювані в мовленні в готовому вигляді. Отримані дані вкотре підтверджують, що фразеологізми – це мовні й культурні знаки, у формі та змісті яких прозоро втілено концепти культури, особливості світобачення і світовідчуття мовців. Фразеологічні одиниці побутують у різних сферах спілкування, а їх культурна забарвленість яскраво виявляється в інституційному та буттєвому дискурсах. У комплексі з іншими знаками фразеологізми залучаються до процесів моделювання концептуальної картини світу та комунікативної поведінки мовців. Полідискурсивна природа фразеології та її комунікативно-прагматична ефективність впливають із культурної значущості фразеології: у значеннях фразеологізмів імпліковано культурні сенси, які надають забарвленості різним типам дискурсів. Залежно від комунікативно-прагматичних настанов учасників спілкування фразеологічні одиниці беруть участь у формуванні висловлювання задля реалізації низки комунікативних завдань. Загальнотеоретичне значення дослідження полягає в тому, що розкриття знакового втілення культури мовців актуальне не лише для фразеології, а й для дослідження інших одиниць мови, а також інших семіотичних систем. Дисциплінарне значення дослідження вбачаємо в тому, що воно розкриває важливість фразеологізмів як форми актуалізації культурно-мовної та комунікативної компетенції учасників спілкування.

MULTI-ASPECT STUDY OF PHRASEOLOGY IN AUSTRALIAN NATIONAL VARIETY OF ENGLISH

Polyezhayev Yu. G.

*Candidate of Sciences in Social Communications, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation
National University "Zaporizhzhia Polytechnic"
Universytetska str., 64, Zaporizhzhia, Ukraine
orcid.org/0000-0001-9160-6945
yuriy.brikrio@gmail.com*

Key words: *Australian national variety of English, cultural sign, structural-semantic and communicative-pragmatic aspects, poly-discursivity, phraseology.*

The article focuses on the principles for examining and describing phraseology of a national language from a communicative-pragmatic perspective. The example of the Australian national variety of English illustrates the structural and semantic characteristics of these expressions, as well as their effectiveness in communication. It is clear that without a multifaceted study of phraseology, which considers systemic, lingvocultural, cognitive, and communicative-pragmatic aspects, its functional potential cannot be fully revealed. The article substantiates the principles, defines methods and proposes an analytical framework for a comprehensive study of phraseology. The elaborated approach is consistent with the established understanding of phraseologisms as set multi-component expressions, used as ready-made units. This analysis highlights how set expressions in Australian English play a crucial role in conveying meaning, enhancing the richness of discourse, and fostering more dynamic and culturally resonant interactions. By examining the unique features of Australian English phraseology, the study demonstrates that such expressions function not only as linguistic tools but also as vehicles for cultural and social identity. Phraseologisms are used in various spheres of communication, and their cultural markedness is evident in both institutional and everyday discourse. Along with other linguistic signs, phraseologisms play role in shaping speakers' conceptual worldview and speech behaviour. The poly-discursive nature and communicative-pragmatic effectiveness stem from the cultural significance of phraseologisms: cultural senses implied in their meanings provide markedness to different types of communication. Depending on communicative-pragmatic intentions of speakers, phraseological units contribute to utterances production and resolution of communicative tasks. The general theoretical value of this research lies in the fact that in that the symbolic embodiment of culture is applicable not only for phraseology, but also for other language units and semiotic systems. We see the disciplinary significance of this study in that it highlights the importance of phraseology for enhancing speakers' cultural, linguistic, and communicative competence.

Постановка проблеми. Дослідження лексико-фразеологічного складу мови має давні традиції в мовознавстві. Глибоко і всебічно розглянуто теоретичні питання фразеології, пов'язані з визначенням і класифікацією фразеологізмів (структурно-семантичний аспект), їх походженням (історичний аспект), культурною референцією (семіотичний аспект), кореляцією з мисленням і досвідом мовців (когнітивний аспект), а також спроможністю фразеологізмів втілювати самосвідомість і цінності носіїв культури, виступати

константами культури (лінгвокультурологічний, етнолінгвістичний та компаративний аспекти). Попри значну увагу з боку класичного мовознавства та новітніх міждисциплінарних напрямків лінгвістики (див. [Полежаєв, 2021]), методи вивчення фразеології потребують уточнення, а результати – систематизації та узагальнення. Важливою і не вирішеною залишається проблема комплексного підходу до усталених одиниць, розробки такої методологічної основи, яка б інтегрувала мову, культуру та комунікацію. Такий підхід

уможливило виявлення й опис не тільки культурного, а й комунікативно-прагматичного потенціалу фразеологізмів.

Мета статті полягає у розробці принципів комплексного аналізу й опису фразеології національної мови. **Завдання:** на прикладі фразеології австралійського національного варіанта англійської мови розкрити засоби експресивізації спілкування, продемонструвати роль фразеології у презентації культурно і комунікативно значущої інформації.

Матеріал (150 фразеологізмів – ФО) відібрано **методом** суцільної вибірки з авторитетних словників ([Ramson, 1997; Hughes, 1992] ін.) і проаналізовано за допомогою структурного, контекстуального, концептуального та функціонального методів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загальновідомо, що ФО не тільки втілюють культурно значущі ідеї та цінності, але також виконують важливу роль у спілкуванні. Як одиниці мови, фразеологізми віддзеркалюють етнічний погляд на світ, вербалізують концептуальний зміст у процесах актуалізації етнічної картини світу. Як одиниці культури, вони являють собою засоби семіотизації культурного досвіду носіїв мови. Ці властивості ФО забезпечують їх комунікативну потужність.

Фразеологізми побутують у різних сферах спілкування, а їх культурна забарвленість яскраво виявляється в інституційному та буттєвому дискурсах. У єдності з іншими знаками ФО залучаються до процесів «моделювання життєвого світу людини» [Андрейчук, 2011, с. 142]. *Напр., fair go an equitable opportunity; a reasonable chance; an equitable contest побутує в юридичній, політичній, діловій, спортивній сферах комунікації: “Fair go” is an expression we hear a lot in Australia. Activists use it to demand social justice, companies use it to promise customers a good deal, and politicians invoke it to persuade us that they understand the plight of ordinary people. Most ... academics who write about the fair go associate the phrase with Australia’s famed egalitarian traditions, including equality of economic opportunity, universal political rights and the provision of a safety net via minimum wages and welfare programs. ... the phrase was mainly used to describe spirited efforts in competitive sports such as horse racing, boxing and sprinting* [Howard, Petter, 2024]. Уживання зазначеної ФО знаходимо також у педагогічному, медичному, мас-медійному та інших типах інституційного дискурсу, а також у повсякденному спілкуванні: *...principles of fair go, fair say, fair share and fair content ... support student participation in learning and school life* [Johnson, O’Brien, 2002, p. 4]; *Medicare represents a fair go*

for all Australians [Albanese, 2024]; *Don’t judge me too soon, mate, I want a fair go!*; *If ya do ya job well, you’ll get a fair go* [Rowe, 2005, p. 65].

Полідискурсивність виразу *fair go* та його реєстрація в національних історичних словниках засвідчують належність до нормованого шару лексики, тобто «сукупності найстійкіших, традиційних реалізацій елементів мовної структури, відібраних і закріплених практикою... [де і] відбувається відбір можливостей, закладених у системі» [Васильєва, 2004, с. 108–109]. Проте саме в узусі, мовленні конкретної спільноти, фразеологія набуває культурної забарвленості. Зазначений вираз актуалізує один із ключових концептів австралійської англійськомовної картини світу FAIR JUSTICE / СОЦІАЛЬНА РІВНІСТЬ. Це засвідчують контексти, які містять оцінні судження носіїв австралійської культури: *...a “fair go” is the thing almost all Australians put at the top of their list when it comes to values, We are a nation of a fair go. It’s in our DNA (Prime Minister Malcolm Turnbull, 8 May 2017)* [Tomlinson, Spiller, 2018, p. 159]. Традиційні уявлення про австралійське суспільство пов’язані з розумінням соціального устрою, який забезпечує усім громадянам однакові можливості для наполегливої праці, а також і права на успіх, здоровий спосіб життя, освіту, житло тощо. За допомогою вживання фразеологізму *fair go* акцентовано увагу на ідеї соціальної рівності.

Вищенаведені факти підтверджують полідискурсивний характер фразеологізмів, їх комунікативно-прагматичну ефективність, яка впливає з культурної значущості фразеології, її ролі як єдиної ланки між мовою та культурою. У значеннях фразеологізмів закодовано культурні сенси, які і надають забарвленості різним типам дискурсів.

Залежно від комунікативно-прагматичних настанов учасників спілкування, ФО беруть участь у формуванні висловлювання задля реалізації низки комунікативних завдань: повідомлення (див. приклади вище), спонукання, запитання: *You’ve got the pricker properly, eh? You’ll knock him into next week, will ya?* [Niland, 1955, p. 102] (*to have / get the pricker* “to be angry”).

Звідси випливає, що автор висловлювання / адресант робить усвідомлений вибір мовних засобів, зокрема фразеологізмів, відповідно до власних інтенцій, поглядів та оцінок. На вибір ФО та їх уживання впливають як лінгвістичні, так і екстралінгвістичні чинники. Тому дослідження фразеології не може бути повним без урахування комунікативно-прагматичного аспекту, адже вивчення мовних одиниць і мови загалом повинно здійснюватися лише у зв’язку з людиною, її світобаченням і світовідчуттям, творчою активністю, інтелектуальним та емоційним життям.

Згідно із синтезувальною теорією В. фон Гумбольдта, природна мова – не мертвий продукт (*Erzeugtes*), а творчий процес (*Erzeugung*), постійно відновлювана діяльність (*Energie*), метою якої є вираження думки та взаєморозуміння [Humboldt 2003, p. 314]. Це наскрізно антропоцентричне положення, яке ґрунтується на єдності раціонального та чуттєвого в мові, а також єдності матеріального та духовного світів людини, дає нам змогу говорити про творчу природу людського спілкування.

Отже, комунікативний аспект вивчення фразеологізмів розкриває такі їх властивості, які виявляються в процесах спілкування. Врахування ж прагматичного аспекту дає можливість фокусувати увагу на екстралінгвальних чинниках, зокрема на суб'єктах і умовах спілкування, а також на ефективності фразеологізмів у реалізації інтенцій мовців. На наше переконання, комунікативно-прагматичний підхід до фразеології забезпечує глибше розуміння креативної ролі людини в процесах застосування мови.

Здійснення комунікації підкоряється намірам мовців, тому вибір мовних засобів здійснюється цілеспрямовано: задля реалізації комунікативних завдань адресанта й ефективності впливу на адресата через збільшення персуазивності, експресивності, емоційності висловлювання, його оцінного навантаження, неординарності вираження змісту. Виходячи із цього, комунікативно-прагматичний аналіз фразеології доцільно починати з виражальних засобів, задіяних у формуванні ФО, обґрунтування їх риторичної ролі, виразності, образності, експресивності. Адже саме виражальні засоби забезпечують «нетривіальність позначення», посилення «якоїсь структурної або семантичної риси мовної одиниці» і разом із цим фокусування уваги комунікантів «на певних елементах повідомлення» [Селіванова, 2011, с. 694].

Потрібно встановити структурно-семантичні особливості та системні зв'язки у фразеології, арсенал засобів кодування, своєрідний *feature / gene pool* [Mufwene, 2001, p. 45–46] – сукупність доступних учасникам «комунікації мовних одиниць та моделей їх оформлення» [Беспала, Козлова, 2018, с. 37], з якого адресант робить інтуїтивний або усвідомлений вибір засобів кодування певного змісту.

Спираємося на рівневий принцип диференціації виражальних засобів [Селіванова, 2011, с. 694]. За допомогою структурного й описового методів аналізуємо мовні ресурси поза контекстним вживанням, тобто ті, за допомогою яких сформовано ФО. Вони охоплюють фонетичні, словотвірні, лексичні, граматичні (морфологічні й синтаксичні), а також семантичні засоби. Аналіз же текстових фрагментів, у яких уживаються ФО,

дає змогу виявити їх комунікативно-прагматичний потенціал.

Експресивність ФО може підсилюватися за допомогою таких фонетичних засобів:

– частоти конкретних приголосних чи голосних та їх синтагматики (*to be on the wrong tram* “to be pursuing an unproductive course” з переважанням сонорних, [n], [ŋ] [r], [m], які творяться майже одним голосом);

– асонансу (*to spit chips* “to feel extreme thirst”);

– алітерації (*stiff and swagless* “without money or possessions”, *boil the billy* “make a hot drink”);

– звуконаслідування (*when the whips are cracking* “when the action starts”);

– рими і ритміко-синтаксичної організації ФО (*root (someone's) boot* “an expression of exasperation”);

– відтворення регіональних особливостей вимови (*no feedin' at Eden, nothing doin' at Alaruen* “a situation that is not good”).

Комбінування кореневих приголосних у структурі складників ФО має звуко символічні властивості і створює синестезичні ефекти. Встановлюється недовільний зв'язок між формою виразу (сполученнями фонем) і неакустичною ознакою позначуваних дій, що посилює асоціації з певними сенсами. Невипадковість фоносемантизму і виразності фонокінем засвідчують результати досліджень мов різних ареалів і сімей. Розглянемо консонантні фоносинтагми у складі фразеологізму *to be on the wrong tram* “to be pursuing an unproductive course”. Фоносинтагми, утворені проксимально та дистантно розташованими приголосними, виступають смисловими операторами і, як зазначає А. П. Загнітко [Загнітко, 2008, с. 98–102], вербалізують образ кінестетичного типу: екзотроп /r-ŋ/ «відцентрове спрямування, деформація», епіфаза /tr/ – «перевертання, відрив». Ці сенси узгоджуються із значенням *to be astray, mistaken*. Контексти засвідчують, що за допомогою ФО увагу реципієнта повідомлення акцентовано на помилковості чи недоцільності дій, вчинків учасників подій: порушення спортсменами вимог тренера, за що вони отримали покарання (*On the wrong tram. Footballers sometimes try to cut training corners, especially when the going is tough. When Tom Hafey was coach of Richmond in the late 1960s, one of his favourite drills was making the players run 10-kilometre timed circuits ... player Gallagher caught a tram back to the playing ground after the squad was sent on a run ... he and teammates had to do push-ups as punishment for training misdemeanours* [Maine, 2011, p. 142]; зайве і невинуватне витрачання коштів (*He is on the wrong tram regarding the astronomical amount he paid for the cricket* (Australian) [What, 2024]).

Фонетичні повтори у структурі складників ФО також сприяють встановленню асоціативних зв'язків з мотивом номінації. *Hanp.*, *to spit chips* “to feel extreme thirst” містить повтор короткого голосного /i/, звукосимволічні властивості якого увиразнюють асоціації з нестерпною спрагою: *I was spitting chips, God, I was dry!* (цит. за: [Ayto, Simpson, 2010, p. 300]).

За допомогою повтору ініціального приголосного /g/ *goat and gala* “used to indicate a low level of amenity”, підсилено гумористичний ефект та негативну оцінку позначуваної реалії – «загрозливий, небезпечний, який може заподіяти щось неприємне»: ...hotels, all of which busily sold out their quota of beer. Some were fairly good houses, others were of the “goat and galah” variety, the generic name given to pubs that supplied food of a redoubtable nature [Devanny, 1951, p. 167].

Наявність звукоімітацій у структурі ФО репрезентує позначувану ситуацію шляхом взаємодії відчуття слухової модальності й емоції. *Hanp.*, *fair crack of the whip* “an equitable opportunity, a reasonable chance” (букв. «добрий тріск батога»), де в номінації дії задіяна метонімія на базі звуконаслідування: імітація руху (*whip* “a flexible rod that is used for hitting, flapping” < Proto-Germanic *wipjan “to move back and forth” < PIE root *weip- “to turn, vacillate, tremble” [Harper, 2001–2024]) та імітація звучання, яке супроводжує дію (*crack* “make a sudden, short noise” < Proto-Germanic *krakojan < ultimately imitative). Хоча внутрішня форма ФО зазвичай не усвідомлюється мовцями, звуконаслідування стимулюють емоційну реакцію та відчуття чогось раптового, неочікуваного, пор.: укр. як із батого *тріснув* «дуже швидко (про плин часу)»: *He snatched the rifle from Gunner's hand, staggering slightly as he slung it, ... as if all the weight of his years was dragging deep in his body ... 'I'm okay,' he declared, not very convincingly... 'I'll be there when the whips're crackin'! I'll keep up with you blokes if I hafta crawl!* [Beilby, 1977, p. 116];

У наступному контексті суміщено нейтральну (*give oneself the best / proper chance*) та експресивну форми (*give oneself a fair crack of the whip*) вираження ідеї «справедливої можливості, розумного шансу»: ...*I can accept losing when you give yourself the best chance of doing well and then are beaten by a better team ...But if you go out to present your country without giving yourself that proper chance, what's the point? England did not give themselves a fair crack of the whip because they did not get ready for what was a wounded Australian beast ready to act out some revenge* [Botham, 2011, p. 228]. Завдяки уживанню експресивної форми ФО текст отримує емоційне забарвлення (*what's the point?*), а його автор майстерно доносить до

реципієнта свій внутрішній стан, емоції (*makes my blood boil*) та оцінку ситуації (*it was going to be twice as hard*).

Без асоціативного експерименту неможливо визначити, які саме звукокомплекси сприймаються носіями австралійської англійськомовної культури як не/благозвучні й корелюють з позитивною чи негативною оцінкою. Проте результати дослідження переконують в тому, що фонетичні сполуки у складі ФО мають експресивно-оцінний резонанс.

З огляду на синтагматичну структуру фразеологізмів зазначимо, що рима і ритміко-синтаксична організація також посилюють виражальні можливості одиниць. Ритм створюється чергуванням наголошених і ненаголошених складів, а співзвуччям рими досягається акцент на важливих елементах змісту. *Hanp.*, структура ФО *flat as a strap (tack)* “at the limit of one's powers or resources” організована чергуванням наголошених і ненаголошених складів: *flat as a strap, flat as a tack*. Наголошені склади, розташовані в ініціальній та термінальній позиціях (*flat – strap, tack*), створюють приблизну (неточну) риму. Хоча подібні лише внутрішньокореневі голосні, а решта складників фонетично не збігаються, така форма ФО стимулює відчуття переривчастості, обмеження, кінцевості, вичерпності. Єдність ритміко-синтаксичного аранжування та семантичного наповнення ФО підтверджують також інші вирази із значенням виснаження: *done like a dinner* “comprehensively outwitted or defeated”. Натомість, переважання наголошених складів у комбінації з алітерацією голосного у структурі ФО створює враження напруги, інтенсивного руху: *rattle your dags* “hurry up, get a move”, *flat chat* “very busy”.

Ритм і рима забезпечують регулярність чергування, повторюваність патерна, що додає експресивності фразеологізмам, як у позначеннях ситуації, коли справи кепські: *things are (is) crook at / in Tallarook / Muswellbrook / Coolongolook, things are (is) weak at Werris Creek / Julia Creek, no work at Bourke*.

Відтворення регіональних особливостей вимови – ще один спосіб експресивізації ФО. Неординарну форму одиниць представлено за допомогою графону – навмисного порушення орфографічної норми задля відображення відхилення від фонетичної норми і відбиття специфіки регіональної вимови. Наприклад, *no feedin' at Eden, nothing doin' at Alaruen* “a situation that is not good”, де *-in'* відтворює австралійський варіант вимови закінчення *-ing*, пор. регіоналізм /ən/ vs стандартна вимова /ɪŋ/ [How, 2017].

У складі ФО трапляються експресиви, екзотична форма яких зображує особливості вимови

поселенців в Австралії. У структурі ФО *we'll all be rooned* “we will all be ruined” графон *rooned* відтворює ірландський фонетичний варіант (/ru.nd/) слова *ruined* (/ˈruː.nd/). Фразеологізм являє собою прецедентне висловлювання – фразу з поеми Said Hanrahan Дж. О’Браєна. Поема описує повторюваний природний цикл посух, повеней і лісових пожеж у сільській місцевості Австралії. Усе, що відбувається, представлено крізь призму сприйняття й песимістичної оцінки австралійця ірландського походження на ім’я Ханрахан: “*We’ll all be rooned,*” said Hanrahan, *In accents most forlorn, ... It’s keepin’ dry, no doubt ... We’ll all be rooned,*” said Hanrahan, “*Before the year is out.*” [O’Brien, 1991]. Достатній рівень мовної та мовленнєвої компетенції комунікантів уможливило адекватну реконструкцію вже усталеного образу і встановлення зв’язків між вихідним та цільовим текстом. Отже, відбувається коректне декодування поверхневого та глибинного значення виразу, який регулярно повторюється в комунікації австралійців.

Стосовно функційного аспекту ФО *we’ll all be rooned* “an expression of pessimism” слід зазначити, що контексти реалізують як поверхнєве, так і глибинне значення виразу. Наприклад, у назві статті про занедбане провінційне містечко реалізується поверхнєве значення виразу «руйнування довкілля»: *We’ll All Be Rooned. A lack of environmental perspective somewhat dates a tragic record of the death of a country town* [Four Corners, 1982]. Наступний контекст стосується політичної ситуації в сучасній Австралії та актуалізує глибинне значення ФО *we’ll all be rooned* – «негативний погляд на життя, очікування чогось поганого, безнадійне світовідчуття»: *We’ll all be rooned by culture of criticism. Australian politics is dominated by a ‘glass half empty’ commentariat hellbent on finding fault and refusing to concede good outcomes* (*The Australian*. 2021. 24 Apr.) [We’ll all, 2021].

Наведені контексти набувають експресивності завдяки комбінації екзотичної форми *rooned* з іншими експресивами і стимулюють емоцію суму, відчуття жалю, гіркоти втрати, пригнічення, болю, від того, що в конкретній ситуації не вистачає сил змінити обставини. До цих емоційних конотацій додається негативна оцінка того, що відбувається: *rooned + lack of perspective, tragic, death; rooned + criticism, glass half empty, fault, refuse*.

Словотвірні засоби експресивності охоплюють скорочення й афікси у структурі складників ФО, які додають одиницям емоційно-оцінного забарвлення. Насамперед це суфікси з демінутивним (*-ie, -(e)y*) чи інтенсивним (*-o*) значенням. По-перше, вони вирізняються високим ступенем продуктивності в процесах збагачення лексичного складу австралійського варіанта англійської

мови [Diminutives, 2018]. По-друге, демінутиви та інтенсиви – вирізняльна ознака австралійського мовлення, маркер культурної належності, важливий атрибут грайливого й невимушеного стилю спілкування: *Aussie diminutives is the pleasure we seem to take in playing with language* [Richards, 2015, unpagued].

У структурі ФО *little Aussie battler* “a person who struggles for a livelihood” наявне експліцитне вираження розміру (*little*). У комбінації з демінутивом *Aussie* створюється надлишкова вказівка на маленький розмір. Аналіз контекстів, у яких уживається ФО *little Aussie battler*, дає змогу стверджувати, що внутрішня форма фразеологізму стає прозорішою й активізує зображальну функцію одиниці (*little* “small in size”), яку все ж таки пригнічує її прагматична функція – вираження симпатії, співчуття, позитивної оцінки: *‘aussie battlers’, ordinary working class individuals. ... somebody who finds in life that they have to work hard for everything they get ... somebody who is trying to better themselves, and I’ve always been attracted to people who try to better themselves. ... [He] had embodied the term ‘little aussie battler’. He was literally little, around 5 foot 2 inches, in the old scale. He worked long hours... He was an ‘old school’ husband and a father... He was ‘a good provider’ who was very close to his boys* [Brook, 2020, p. 6–7].

До словотвірних засобів експресивності слід також віднести редуплікацію. *Hanp.*, ФО *on the never-never* “at no cost to oneself; in a (financially) exploitative manner” виразніше реалізує значний ступінь вияву ознаки. Повний повтор основи у структурі одного з складників ФО забезпечує зсув фокусу уваги з когнітивного аспекту на експресивний аспект (available at **absolutely** no cost) семантики фразеологізму. У такий спосіб створюється потужний комунікативний ефект через привнесення додаткової ознакової інформації: *We don’t let our theatrical critics go into the theatres on the never-never... We pay for their places* (цит. за: [Ramson, 1997, p. 450]). Наведені контексти переконують, що редуплікація у складі ФО сприяє реалізації прагмакомунікативної настанови висловлювання, оскільки її «релевантність ... у процес[і] ... комунікації відповідає ... задумові» мовця [Шабат-Савка, 2011, с. 393] – забезпечити соціопсихологічну ситуацію кооперативного спілкування з метою емоційного впливу на адресата й отримання від нього емоційної підтримки.

До складу ФО залучаються прецедентні імена, представлені онімами різних розрядів: антропоніми – *Buckley’s chance* “a forlorn hope; no prospect whatever”, топоніми – *Canberra bashing* “the act or process of criticising the Australian Government and its bureaucracy” тощо. Прецедентні імена –

широковідомі, уживані одиниці – сприяють збереженню та трансляції важливої інформації про культуру й історію носіїв мови. Вони пов’язані з видатними особами, прецедентними текстами або ситуаціями. Наприклад, фразеологізм *even blind Freddy could see that* “about a very unperceptive person” актуалізує не тільки ім’я широковідомого персонажа, але й диференційні ознаки, атрибути людини – «сліпота», «спроможність вільно пересуватися». Прецедентне ім’я *blind Freddy* збільшує експресивну ємність фразеологізму, додає комунікації емпатичності: *Where have politicians been over the past 20 years or so? Blind Freddy could see that Australia’s migration and international student system was ...* [Blind Freddy, 2023].

Експресивність ФО підсилюється також одиницями, які перейшли до пасивного шару лексики внаслідок їх архаїзації або функційної обмеженості. Ці складники ФО представлені архаїзмами, історизмами та діалектизмами. *Hanp.*, до складу ФО *full up to dolly’s wax* “used to mean that you have eaten enough” залучається застаріле позначення *dolly’s wax*, актуальне в часи, коли дитячі ляльки мали воскові голови, прикріплені до тканинних тіл. З технологічними змінами і широким застосуванням пластмас вираз *dolly’s wax* перейшов у розряд історизмів, а ФО *full up to dolly’s wax* набула ширшого значення *to the greatest possible extent*.

У наступному уривку йдеться про гостинність господині: *On top of the pudding Beryl had made a delicious fruit salad which she’d put in the big cut-crystal bowl ... However, everyone was full up to dolly’s wax ...so unfortunately it was hardly touched and Beryl said it was a wicked shame after all the fag she’d gone to* (цит. за: [Randall, 2016]). Уживання фразеологізму створює ситуацію позитивного емоційного стану, передає доброзичливу атмосферу, виразно, з гумором передає силу розчарування від того, що їжі було занадто багато і гості зовсім не торкнулися десерту, який господиня так старанно готувала. Контекстне наближення застарілого фразеологізму й інших експресивних засобів (слів з інгерентною позитивною оцінкою – *delicious, best*, інтенсифікацій – *absolutely stonkered, so unfortunately*, гіперболи – *all the fag she’d gone to, a wicked shame, every bit of that fruit*, аргументативів – *I can vouch for it personally; Beryl’s been bottling all her married life*) дає змогу не тільки яскраво відтворити певний фрагмент картини світу з важливими елементами культури й повсякденного життя мовців, а й реалізувати «поліінтенційну тактику» виправдання [Герасимів, 2019, с. 15], яка інтегрує мовленнєві акти репрезентатив (ствердження небажаної дії (провини) – *the pudding was hardly touched*) та експресив (вираження емоційного стану учасників спілкування). Попри те що пресу-

позиції комунікантів збігаються і вони мають однакові культурні знання про ситуацію частування, дії гостей не відповідають очікуванням господині. Усе ж взаємодія між учасниками ситуації відбувається симетрично: аргументація неочікуваної поведінки (*full up to dolly’s wax*) стимулює розуміння господинею поведінки гостей. А роль ФО полягає в актуалізації уваги адресата на емоційному стані адресанта, мітгації негативної емоції розчарування, збереженні кооперативних відносин і дружньої атмосфери.

Залучення діалектизмів до структури ФО підсилює їх здатність виступати в комунікативних актах як засобів суб’єктивного вираження ставлення мовців до зовнішньої і внутрішньої реальності. *Hanp.*, ФО *give it a burl* “venture an attempt; give something a try” містить запозичений діалектизм *burl* “spin, whirl; a rapid twist or turn” (< Scottish and northern English), що надає виразу більшої експресивної ємності порівняно із загальноанглійською одиницею *give it a whirl*, зокрема у випадках, які стосуються емоційного ставлення суб’єкта мовлення до змісту повідомлення чи адресата: *‘Come on’, Kahn murmured to Johnny as the crowd increased, ‘give it a burl!’* (цит. за: [Ramson, 1997, p. 110]) – адресант знає про запити адресата і дбає про їх задоволення, намагається надихати й морально підтримувати співрозмовника.

Фразеологізація лексичних засобів, запозичених з міксованих форм комунікації, також виявляється ефективною для експресивізації спілкування. *Hanp.*, ФО *hard yakka* “strenuous labour” (< Australian pidgin < *Yagara*, language of the Brisbane region) сприяє вираженню негативної оцінки, іронічного ставлення до учасників ситуації, експлікації намагання дистанціюватися від певних соціальних цінностей, категорій тощо: *There’s no evidence that men are taking part in the hard yakka* (цит. за: [Ramson, 1997, p. 754]).

Лексичні засоби, які додають експресивності фразеологізмам, представлені також одиницями, предметно-логічне значення яких пригнічується конотаціями. Наприклад, лексема *bastard* “illegitimate child” розширила значення і вживається на позначення особи безвідповідно до ознаки «народжений поза шлюбом». Одиниця набула яскравого оцінно-емоційного забарвлення, яке виявляється амбівалентним в семантиці слова і варіюється на оцінній шкалі від позначки «принизливо» до позначки «доброзичливо, іноді різко»: *There are times when I even think the good bastards outnumber bad bastards* [Conquest, 1978, p. 128]. Конотативно забарвлене слово зазнало фразеологізації: *as happy as a bastard on Father’s Day* “miserable, extremely unhappy”, *the bastard from the bush* “someone lacking social graces”.

В аспекті прагматики такі ФО можна вважати засобами реалізації різних ілокутивних цілей, зокрема вираження здивування – *bloody Nora!*, згоди (*my*) *blood(y) oath*, схвалення – *bloody beauty*, несхвалення – *bloody bastard*. Слід наголосити, що залучення інвективів до складу ФО стимульовано не стільки усвідомленням та оцінкою конкретних властивостей чи атрибутів реалій життя, скільки власне психологічним станом, емоційними реакціями мовців: *ugly as a shit house rat* “absolutely ugly”, *be scared shitless* “very scared”, *up shit creek* “in a difficult predicament”. Це пояснює важливу роль фразеологічних екскламацій (*Shit a brick!*, *Jesus f***ing Christ!*).

Експресивність ФО підсилюється також лексичними експлікаторами емоційності: прислівниками надмірності (*too right* “an expression of agreement or approval”, *so bare you could flog a flea across it* “drought-bare land”; емотивними вигуками (*whacko the chuk*, *whacko the did* “eccentric or crazy”, де *whacko* “an expression of happiness, delight or enthusiasm”); посилювальними частками (*just the blob*, *just the glassy marble* “satisfactory, as required”, *never touch it* “a teetotaler”).

Граматичні засоби експресивності ФО виявляються на рівнях морфології та синтаксису. Збільшенню виражальних можливостей ФО сприяє актуалізація як стандартних, так і девіантних словоформ та синтаксичних конструкцій. До морфологічних інтенсифікаторів експресивності австралійських ФО можна віднести такі:

– уживання форми особового займенника жіночого роду 3-ї особи однини в узагальненому значенні – *she'll be right*, *she'll be apples* “all will be well”, *she's right* “all in in order” з метою реалізації кооперативної взаємодії, підбадьорювання співрозмовника й експлікації (часто безпідставного) оптимізму з приводу подій, стану справ тощо (*She'll be right, she's right I can handle it, it will happen, no worries* [Rowe, 2005, p. 124]);

– залучення особового займенника з ексклюзивним значенням (*I, he, she, they*), що реалізує прагматично-аксіологічну функцію створення позитивного іміджу суб'єкта або об'єкта мовлення залежно від того, який займенник задіяний – 1-ї чи 3-ї особи, зокрема у ФО *I didn't come down in the last shower* “a response to someone who is taking you for a fool” підкреслюється ідея *I'm not stupid, don't try and put one over me!* (адресант має більше досвіду, кмітливості чи проникливості, ніж вважає адресат); у виразі *I've seen a better head on a glass of beer* “an insulting description of someone you consider to be ugly” [Stewart, 2024, p. 89], де варіювання першого елемента неможливе, оскільки за допомогою позитивного автоіміджу реалізовано негативну оцінку адресата чи об'єкта мовлення;

– залучення особового займенника 1-ї особи множини (*we*), який акцентує інклюзивне значення й реалізує прагматично-аксіологічну функцію єднання, зокрема спільної долі (*we'll all be rooned* “we will all be ruined”);

– інкорпорація до складу ФО форм ступенів порівняння прикметників – *to give someone best* “to acknowledge defeat by a person or a set of circumstances”, *not the sharpest knife in the cutlery drawer* “a slow or dull individual”, що дає мовцям змогу акцентувати увагу на ступені виконання дії, вияву ознаки, а також драматизувати описувану ситуацію, надавати висловлюванню патетики чи гумористичного забарвлення (Then the drover said he would fight no more and he *gave his opponent best*. / So the chum rode to the homestead straight and he told them a story grand / Of the desperate fight that he fought that day with the King of the Overland [Paterson, 1995, p. 31]);

– уживання альтернативних форм дієслова, зокрема форм минулого часу за зразком правильних дієслів замість неправильних дієслів, що стимулює посилення значення ФО – *riddled oneself of* замість *rid* – *rid* – *rid* (He *riddled himself of* his drug-taking companions [Peters, 2007, p. 703]).

З огляду на синтаксичні засоби експресивізації ФО слід зазначити такі: компаративні конструкції, перелічування, повтори, паралелізм, заперечення, риторичні питання, імперативні конструкції, еліпсис, посилювальні конструкції.

Австралійські компаративні ФО являють собою приклади мовної гри, виразні й компактні засоби вираження оцінки, а також широкого спектра емоцій. Уживанням компаративних фразеологізмів мовцям вдається вразити співрозмовника, стимулювати солідарність думки, ставлення чи оцінки, а також у гумористичній формі привернути увагу до конкретних властивостей об'єкта мовлення, якщо до конструкції залучається атрибутів (*full as a goog* “extremely drunk”), або до цілого комплексу ознак (*off like a bride's nightie* “leaving immediately; making a hasty departure; at full speed”).

На синтаксичному рівні важливими для фразеологічної експресивності виявляються повтори та їх варіації. Прагматичні й риторичні ефекти породжуються перерахуванням елементів, узгоджених полісиндетоном (*Hay and Hell and Booligal* “a place of great discomfort”) або комбінацією повтору та паралелізму (*the last man and the last shilling* “everything at the disposal of someone”).

Емфаза значно посилюється синтаксичним паралелізмом. Компактна форма паралельних конструкцій діє на організацію репрезентації інформації. Повтор структури стає риторичною стратегією, яка використовується для реалізації намірів мовця та впливу на реципієнта. Парале-

лізм, окрім ритмічного й естетичного значення, об'єднує дві різні частини в ціле та виражає емоційне ставлення мовця до ситуації: *walk-in, walk-out* “selling smth when the purchaser agrees to take possession unconditionally” – *Dad finally sold them all to the butcher, walk in walkout for a trifling sum* [Roediger, 1974, p. 41].

Порівняно з твердженнями, заперечення експресивніші й компактніші. Вони акцентують увагу на контрасті між можливим чи бажаним і дійсним станом справ, дій тощо – *couldn't give a continental* “used to denote lack of concern”, *didn't bat an eyelid* “showed no emotion”, *wouldn't touch with a ten-foot pole* “will have nothing to do with it”.

ФО, побудовані як риторичні питання, створюють емпатичні твердження або заперечення, спонукають співрозмовника замислитися над ситуацією, оцінити її, а також висловити емоції – здивування, обурення тощо: *Why keep a dog and bark yourself?* “said to someone that does a task that someone else should do”, *What do you think this is, bush week?* “an indignant response to someone who is taking the speaker for a fool” (*Some lazybones, who compound their sins by being cheeky, when asked 'What do you think this is? Bush Week?' will answer back, 'Yes, and you're the sap!'* [Keesing, 1982, p. 82]).

ФО, побудовані за моделлю імперативної конструкції, замість наказу або заборони виражають емоційне ставлення мовця, зокрема в комунікативній ситуації поради. Вона може бути актуалізована в дружній і гумористичній тональності (*Don't do anything I wouldn't do* “advice to someone going somewhere”) або з вираженням зверхнього ставлення, презирства до співрозмовника (*Don't pick your nose or your head will cave in* “advice to a person exhibiting a complete lack of brains”), обурення (*Don't come the raw prawn* “don't try to con or fool me”) тощо. *Hanp.*: *'Want to buy a watch? Eighteen carat gold, seventeen jewels, genuine Swiss –cheap – just off a ship.'* ‘Aw, *don't come the raw prawn, mate – go an' find another mug ...*’ [O'Grady, 1965, p. 74].

Експресивна забарвленість ФО виразна в еліптичних конструкціях, які надають відчуття динамічності, миттєвості спілкування (*you right?* “Australian equivalent of the standard query *are you being served?*”), забезпечують інтимізацію взаємодії (*getting any?* “Is your sex life satisfactory?”).

До граматичних інтенсифікаторів ФО можна також віднести форми пасивного стану (*life wasn't meant to be easy* “used as a stock response to complaints or whines of any kind”) і посилювальні конструкції (*That's the way the Violet Crumbles* “an observation on the way things have turned out”). Проте такі ФО представлені поодинокими прикладами.

Висновки та перспективи. Фраzeологія національної мови являє собою важливий культурноносний шар лексики, без якого комунікативні інтенції учасників спілкування залишалися б реалізованими неповною мірою. Фраzeологізми не тільки зберігають закодовані за допомогою мовних знаків знання, враження, досвід, оцінки та стереотипні уявлення носіїв культури про світ, вони сприяють ефективній реалізації цілеспрямованого спілкування завдяки інтенсивній виразності, експресивній забарвленості їх форм і значень. Результати комплексного дослідження фразеології австралійського національного варіанта англійської мови переконливо доводять селективне ставлення комунікантів до мовних знаків, із загалу яких вони вибирають (свідомо чи інтуїтивно) ті, завдяки яким можна найефективніше виразити емоції, оцінки, відчуття, сфокусувати увагу на певних аспектах ситуації і вплинути на реципієнта інформації. Отримані дані дають змогу стверджувати, що до структури австралійських фразеологізмів інкорпоровані різнорівневі інтенсифікатори їх експресивної сили.

Звукове оформлення повідомлення виявляється важливим для прагматичного аспекту комунікації. Звукосимволічний характер фонетичної оболонки складників фразеологізмів сприяє актуалізації семантики, забезпечує оригінальність та яскравість акустичного образу, який підкріплює асоціативний (емоційно-оцінний) аспект значення. Звукосимволічні одиниці активують сенсорну сферу співрозмовників швидше, ніж довільні мовні знаки, сприяють мультисенсорній обробці інформації, полегшують декодування смислів. Яскравий акустичний образ збільшує емоційно-оцінний потенціал фразеологізмів, реалізує мнемонічну функцію, розширює простір для креативної розумово-мовленнєвої діяльності комунікантів.

Особливості морфологічної структури складників фразеологічних одиниць надають їм експресивності, збільшують їх емоційно-оцінну ємність, сприяють реалізації зображальної та прагматичної функцій фразеологізмів. Залучення демінутивів, скорочень, редуплікацій, фонетичних чергувань сприяє інтимізації спілкування, створенню доброзичливої атмосфери, емпатії, кооперативній міжособистісній комунікації.

Експресивність пов'язана з інтенсифікацією емоційності, оцінності, персуазивності, образності, зображальності. Оскільки лексичні складники ФО не реалізують свої семантики окремо, то вони самостійно не відповідають за вираження емоцій, почуттів, оцінок. Їх роль у лінгвістичному механізмі експресивності полягає в тому, що вони підсилюють відхилення від стереотипів у комунікації і надають фразеоло-

гізмам більшої виразності. Експресивність лексичних складників фразеологізмів уможливають такі їх ознаки: прецедентність, пасивність уживання як самостійних одиниць, пригнічення предметно-логічного значення конотаціями, афективність. Отже, функційно обмежена лексика підсилює експресивність фразеологізмів, до складу яких вона залучається, і реалізує цілий спектр емоцій та оцінок учасників спілкування. Лексичні засоби експресивності, залучені до структури фразеологізмів, не втрачають свого емоційно-оцінного забарвлення, яке вони набули впродовж функціонування в ролі окремих лексичних одиниць, і збільшують комунікативно-прагматичний потенціал стійких виразів у процесі взаємодії мовців.

Грамаітичні (морфологічні й синтаксичні) засоби інтенсифікації фразеологічної експресивності охоплюють залучаються до маніпуляції грамаітичними формами та синтаксичними конструкціями, унаслідок чого відбувається семантично-грамаітична транспозиція, утворюються грамаітичні метафори.

Перспективу дослідження вбачаємо у верифікації принципів і методів комплексного, поліаспектного аналізу фразеології із залученням матеріалу різних мов, у тому числі варіантів полінаціональних систем. Комунікативно-прагматичний аспект вивчення фразеології передбачає аналіз їх вживання залежно від інтенцій мовців, що потребує аналізу й розкриття комунікативних тактик і стратегій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейчук Н. І. Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття : монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 280 с.
2. Беспала Л. В., Козлова Т. О. Формування карибської англійськомовної картини світу в умовах лінгвокультурних контактів : монографія. Запоріжжя : СТАТУС, 2018. 308 с.
3. Васильєва Л. Співвідношення «система – норма – стандарт – узус» у штокавських мовах. *Проблеми слов'янознавства*. 2004. Вип. 54. С. 104–112.
4. Герасимів Л. Я. Комунікативна ситуація звинувачення / виправдання в англійськомовних художніх текстах для дітей : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Херсон, 2019. 20 с. URL: <https://shorturl.at/s2t3n>.
5. Загнітко А. П. Основи дискурсології : науково-навчальне видання. Донецьк : ДонНУ, 2008. 194 с.
6. Полежаєв Ю. Г. Фразеологія як об'єкт поліаспектного вивчення. *Нова філологія*. 2021. 2 (81). С. 82–88. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-81-2-11>.
7. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Докілля-К, 2011. 844 с.
8. Шабат-Савка С. Комунікативна інтенція та авторський задум у лінгвальному континуумі художнього тексту. *Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства* : зб. наук. пр. / відп. ред. І. В. Сабадош. Ужгород : Говерла, 2011. Вип. 15. С. 392–396.
9. Albanese A. Every Australian deserves fair healthcare. *The Canberra Times*. 2024. 5 July. URL: <https://www.pm.gov.au/media/every-australian-deserves-fair-healthcare>.
10. Ayto J., Simpson J. *The Oxford Dictionary of Modern Slang*. Oxford : Oxford University Press, 2010. 408 p.
11. Beilby R. *Gunner: A Novel of the Retreat from Greece*. Sydney, NSW : Angus and Robertson, 1977. 313 p.
12. Blind Freddy could see visa system was being exploited. *The Age*. 2023. 16 May. URL: <https://goo.su/n7HjLV>.
13. Botham J. *Botham's Book of the Ashes: A Lifetime Love Affair with Cricket's Greatest Rivalry*. Edinburgh : Mainstream Publishing, 2010. 237 p.
14. Brook Ch. *A Road to Damnation*. Canberra : Clear Decks Media, 2020. 277 p.
15. Conquest R.H. *Dusty Distances: Yesterday's Australia*. Adelaide : Rigby, 1978. 170 p.
16. Devanny J. *Travels in North Queensland*. London, New York : Jarrolds, 1951. 251 p.
17. Diminutives in Australian English. *LSI Education*. 2018. URL: <https://blog.lsi.edu/index.php/2018/03/diminutives-australian-english/>.
18. Four Corners – We'll All Be Rooned. *Australian Screen*. National Film and Sound Archive of Australia, 1982. URL: <https://aso.gov.au/titles/tv/four-corners-all-be-rooned/>.
19. Harper D. Online Etymology Dictionary. 2001–2024. URL: <https://www.etymonline.com>.
20. How to pronounce *-ing* in English. Aussie Pronunciation. Australian Accent. *Aussie English*. 2017. URL: https://www.youtube.com/watch?v=6k-Wk-A_QYU.
21. Howard C., Petter P. Australians love to talk about a 'fair go'. Here's what it meant before we became a nation. *The Conversation*. 2024. 8 Feb. URL: <https://theconversation.com/australians-love-to-talk-about-a-fair-go-heres-what-it-meant-before-we-became-a-nation-222154>.

22. Humboldt, W. von. Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues / Über die Sprache. Berlin : Fourier Verlag, 2003. 571 s.
23. Johnson K., O'Brien M. "School is For Me" Student Engagement and the Fair Go Project. *AARE Annual Conference*. Brisbane, 2002. 21 p. URL: <https://www.aare.edu.au/data/publications/2002/obr02357.pdf>
24. Keesing N. Lily on the Dustbin. Ringwood, Vic. : Penguin Books, 1982. 188 p.
25. Maine J. Aussie Rules for Dummies. Milton, Qld : John Wiley & Sons Publishing Australa Pty Ltd, 2011. 368 p.
26. Mufwene S. Competition and selection in language evolution. *Selection*. 2001. Vol. 3. № 1. P. 45–56.
27. Niland D. The Shiralee. London, Sydney, Melbourne : Angus and Robertson Ltd, 1955. 228 p.
28. O'Brien P. J. (Hartigan). Said Hanrahan: We'll All Be Rooned. Braeside, VIC : Five Mile Press, 1991. 24 p.
29. O'Grady J. Aussie English: An Explanation of the Australian Idiom. Sydney : Ure Smith, 1987. 104 p.
30. Paterson A. B. Saltbush Bill. *The Works of 'Banjo' Paterson*. Hertwordshire : Wordsworth Editions Limited, 1995. P. 29–31.
31. What is the meaning of "be on the wrong tram"? *Bab.la Language Portal*. IDM, 2024. URL: <https://en.bab.la/dictionary/english/be-on-the-wrong-tram>.
32. Peters P. The Cambridge Guide to Australian English Usage. Cambridge : Cambridge University Press, 2007. 924 p.
33. Randall M. Jonesy. *Tag Archives: Sandy Stone. Mickeytales*. 2016. Apr. 4. URL: <https://mickeytales.com/tag/sandy-stone/>.
34. Richards K. The Story of Australian English. Sydney, NSW : New South Publishing, University of New South Wales Press Ltd., 2015. 304 p.
35. Roediger W. We survived. Adelaide: National Trust of South Australia, 1974. 143 p.
36. Rowe K.P. Wordbook of Australian Idiom: Aussie Slang. Victoria, BC : Trafford Publishing, 2005. 170 p.
37. The Australian National Dictionary: Australian Words and Their Origins / ed. by W.S. Ramson Oxford, New York, etc. : Oxford University Press, 1997. 814 p.
38. The Concise Australian National Dictionary / ed. by J. Hughes. Oxford, Melbourne : Oxford University Press. 1992. 662 p.
39. Tomlinson R., Spiller M. A 'fair go': a housing case study. *Australia's Metropolitan Imperative: An Agenda for Governance Reform* / ed. by R. Tomlinson, M. Spiller. Clayton, South Victoria : Csiro Publishing, 2018. P. 159–174.
40. We'll all be rooned by culture of criticism. *The Australain*. 2021. 24 Apr. URL: <https://www.theaustralian.com>.

REFERENCES

1. Albanese, A. (2024, July 5). Every Australian deserves fair healthcare. *The Canberra Times*. URL: <https://www.pm.gov.au/media/every-australian-deserves-fair-healthcare>.
2. Andreichuk, N.I. (2011). Semiotyka linhvokulturnoho prostoru Anhlii kintsia XV – pochatku XVII stolittia [Semiotics of the Linguocultural Space of England in the Late 15th – Early 17th Century]. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki.
3. Ayto, J., & Simpson, J. (2010). *The Oxford Dictionary of Modern Slang*. Oxford: Oxford University Press.
4. Beilby, R. (1977). *Gunner: A Novel of the Retreat from Greece*. Sydney, NSW: Angus and Robertson.
5. Bspala, L.V., & Kozlova, T.O. (2018). Formuvannia karybskoi anhliiskomovnoi kartyny svitu v umovakh linhvokulturnykh kontaktiv [Formation of the Caribbean English-Speaking Worldview in the Context of Linguocultural Contacts]. *Zaporizhzhia: STATUS*.
6. Blind Freddy could see visa system was being exploited (2023). *The Age*. 16 May. URL: <https://goo.su/n7HjLV>.
7. Botham, J. (2010). *Botham's Book of the Ashes: A Lifetime Love Affair with Cricket's Greatest Rivalry*. Edinburgh: Mainstream Publishing.
8. Brook, Ch. (1978). *A Road to Damnation*. Canberra: Clear Decks Media.
9. Conquest, R.H. (1978). *Dusty Distances: Yesterday's Australia*. Adelaide: Rigby.
10. Devanny, J. (1951). *Travels in North Queensland*. London, New York: Jarrolds.
11. Diminutives in Australian English (2018). *LSI Education*. URL: <https://blog.lsi.edu/index.php/2018/03/diminutives-australian-english/>.
12. Four Corners – We'll All Be Rooned (1982). *Australian Screen*. National Film and Sound Archive of Australia. URL: <https://aso.gov.au/titles/tv/four-corners-all-be-rooned/>.
13. Harper, D. (2001–2024). *Online Etymology Dictionary*. URL: <https://www.etymonline.com>.

14. Herasymiv, L.Ya. (2019). Komunikatyvna sytuatsiia zvyuvachennia/vypravdanna v anhlovnykh khudozhnikh tekstakh dlia ditei: avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : 10. 02. 04 [The Communicative Situation of Accusation/Justification in English-Language Children's Literary Texts: Abstract of PhD Dissertation in Philology, Specialization 10.02.04]. Kherson. 20 p. URL: <https://shorturl.at/s2t3n>.
15. How to pronounce *-ing* in English. Aussie Pronunciation (2017). Australian Accent. *Aussie English*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=6k-Wk-A_QYU.
16. Howard, C., & Petter, P. (2024). Australians love to talk about a 'fair go'. Here's what it meant before we became a nation. *The Conversation*. 8 Feb. URL: <https://theconversation.com/australians-love-to-talk-about-a-fair-go-heres-what-it-meant-before-we-became-a-nation-222154>.
17. Hughes, J. (Ed.) (1992). *The Concise Australian National Dictionary*. Oxford, Melbourne: Oxford University Press.
18. Humboldt, W. von. (2003). *Über die Verschiedenheit des menschlichen Sprachbaues / Über die Sprache*. Berlin: Fourier Verlag.
19. Johnson, K. & O'Brien, M. (2002). "School is For Me" Student Engagement and the Fair Go Project. *AARE Annual Conference*. Brisbane. URL: <https://www.aare.edu.au/data/publications/2002/obr02357.pdf>.
20. Keesing, N. (1982). *Lily on the Dustbin*. Ringwood, Vic.: Penguin Books.
21. Maine, J. (2011). *Aussie Rules for Dummies*. Milton, Qld: John Wiley & Sons Publishing Australa Pty Ltd.
22. Mufwene, S. (2001). Competition and selection in language evolution. *Selection*. Vol. 3. No. 1. P. 45–56.
23. Niland, D. (1955). *The Shiralee*. London, Sydney, Melbourne: Angus and Robertson Ltd.
24. O'Brien, P. J. (Hartigan). (1991). *Said Hanrahan: We'll All Be Rooned*. Braeside, VIC: Five Mile Press.
25. O'Grady, J. (1987). *Aussie English: An Explanation of the Australian Idiom*. Sydney: Ure Smith.
26. Paterson, A.B. (1995). Saltbush Bill. *The Works of 'Banjo' Paterson*. Hertwordshire: Wordsworth Editions Limited. P. 29–31.
27. Peters, P. (2007). *The Cambridge Guide to Australian English Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
28. Polyezhayev, Yu.G. (2021). Frazelohiia yak ob'iekt poliaspektnoho vyvchennia [Phraseology from a Comprehensive Perspective]. *Nova filolohiia*. 2(81), 82–88. DOI: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-81-2-11>.
29. Ramson, W.S. (Ed.). (1997). *The Australian National Dictionary: Australian Words and Their Origins*. Oxford, New York, etc.: Oxford University Press.
30. Randall, M. (2016). Jonesy. *Tag Archives: Sandy Stone. Mickeytales*. Apr. 4. URL: <https://mickeytales.com/tag/sandy-stone/>.
31. Richards, K. (2015). *The Story of Australian English*. Sydney, NSW: New South Publishing, University of New South Wales Press Ltd.
32. Roediger, W. (1974). *We survived*. Adelaide: National Trust of South Australia.
33. Rowe, K.P. (2005). *Wordbook of Australian Idiom: Aussie Slang*. Victoria, BC: Trafford Publishing.
34. Selivanova, O.O. (2011). Linhvistychna entsyklopediia [Linguistic Encyclopedia]. Poltava: Dokillia-K.
35. Shabat-Savka, S. (2011). Komunikatyvna intentsiia ta avtorskyi zadum u linhvialnomu kontynuumi khudozhnoho tekstu [Communicative Intention and Author's Design in the Linguistic Continuum of the Literary Text]. *Suchasni problemy movoznavstva ta literaturoznavstva*. 15, 392–396.
36. Tomlinson, R., & Spiller, M. (2018). A 'fair go': a housing case study. *Australia's Metropolitan Imperative: An Agenda for Governance Reform*. Clayton, South Victoria: Csiro Publishing, pp. 159–174.
37. Vasylieva, L. (2004). Spivvidnoshennia "systema – norma – standart – uzus" u shtokavskykh movakh. [The Relationship between "System – Norm – Standard – Usus" in the Shtokavian Languages]. *Problemy sloviaoznavstva*. 54, 104–112.
38. We'll all be rooned by culture of criticism (2021, April 24). *The Australain*. URL: <https://www.theaustralian.com>.
39. What is the meaning of "be on the wrong tram"? (2024). *Bab.la Language Portal*. IDM. URL: <https://en.bab.la/dictionary/english/be-on-the-wrong-tram>.
40. Zahnitko, A.P. (2008). *Osnovy dyskursolohii [Basics of Discourse Studies]*. Donetsk: DonNU.